

ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ: ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПЕРСОНАЛІЇ

Історія педагогіки на початку ХХІ століття набуває нового статусу: значна увага надається теоретичним пошукам та практичному застосуванню результатів для наукових педагогічних досліджень, що, насамперед, дозволяє комплексно вивчати життєпис педагогів як опираючись на офіційні джерела, так і особисті матеріали науковців, освітян та педагогів.

Біографістика дозволяє вивчати історико-педагогічний процес, відображаючи його взаємозв'язок з різними соціальними змінами та дає можливість переосмислити ідеї і творчу спадщину педагогів, які були сфальсифіковані радянською наукою.

Актуальність створення технології персоніфикованого підходу зумовлюється зростаючим інтересом громадськості до педагогічних персоналій. Значна частина творчих біографій уперше стає предметом наукових досліджень. Багато науковців сьогодні звертаються до вивчення питань, пов'язаних із зародженням, становленням і розвитком вітчизняної педагогічної думки, спадщиною видатних учених, педагогів [1].

Пошук наукової проблеми вимагає її вивчення в певній системі, тобто на методичній основі. Тільки опираючись на основу компетентних, поглиблених, збалансованих та узгоджених досліджень, необхідно репрезентувати висновки та результати.

Це стає передумовою пошуку нових форм, методів, технологій викладання даної педагогічної дисципліни. Необхідною умовою кожного історико-педагогічного дослідження є не лише аналіз історичних процесів становлення систем освіти, а й оцінка спадщини відомих постатей, які заклали фундамент національної педагогіки і ставали рушійною силою процесу розвитку суспільства.

Змістовною основою технології персоніфикованого підходу є педагогічна персоналія. Вона репрезентує доробок педагога не тільки як індивідуального творця, але і в першу чергу, як представника педагогічної думки певної історичної епохи. Звернення до педагогічної спадщини вітчизняних педагогів, науковців, освітян дає можливість ґрунтовніше вивчити історичні закономірності, становлення і розвитку української педагогіки [2].

Педагогічна персоналія, її теорія та досвід, завжди були мірилом епохи. Саме відомі постаті в освіті характеризували історичну епоху, визначали стан і розвиток теорії і практики навчання і виховання на різних етапах становлення суспільства. В різні історичні періоди просвітницька діяльність і науково-педагогічна спадщина відомих педагогів сприяла становленню та розвитку освіти, науки, культури і України, як держави.

Через специфіку дослідного об'єкта в проблему інтегруються соціальні, культурні, наукові, історичні та лінгвістичні контексти. Такий методологічний підхід дозволяє професійно і всебічно розглядати педагогічні процеси, які мали місце в минулому, ідентифікувати зрушення і нововведення (або, навпаки, регрес), простежити, як рухається досліджуване явище – циклічно, лінійно, спірально або якимось інакше [3].

Значна роль в історико-педагогічному дослідженні має форма представлення – розповідь (тобто переклад), яке завжди було притаманне всім історичним та історико-педагогічним дослідженням, незалежно від проблеми.

Довгий час в практиці освіти переважав деперсоніфікований ідеал пізнання, згідно з яким об'єктивність результатів пізнання забезпечувалася абстрагуванням від особистісних компонентів. Такий спосіб оволодіння знанням залишав незадіяною особистісну сферу вчених-педагогів, їх ціннісну свідомість.

Важлива заслуга методів персоніфікації полягає в тому, що емоційне сприйняття допомагає перевести уявлення студента на рівень цінності, пропускаючи їх через особистісну сферу. Пережиті яскраві приклади залишаються в довготривалій пам'яті, «прив'язуючи» педагогічну цінність до певного способу з художньої літератури або життя людини. Не менш значуща функція методів персоніфікації в педагогічній підготовці вчителя полягає в розвитку його творчого мислення [2].

У педагогічній професії прийняття будь-якого рішення вимагає обліку величезної кількості чинників, що діють в одиницю часу одночасно. Персоніфіковані форми роботи вимагають оперування протиріччями, синтезу розрізнених фактів педагогічної дійсності.

Нарешті, методи персоніфікації дозволяють побачити особистість як носія педагогічної етики, усвідомити свою місію в проектуванні та дослідженні. Така рефлексивна функція забезпечується загальним для різноманітних методів персоніфікації елементом – оціночною діяльністю – особистісним коефіцієнтом, який служить для з'єднання суб'єктивності і об'єктивності, повідомляє особистісну форму усьому фактичному знанню [4].

Література

1. Адаменко О.О. Технологія персоніфікованого підходу як засіб удосконалення підготовки майбутніх педагогів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/20_5.pdf
2. Богуславський М. Структура сучасного історико-педагогічного знання / М.Богуславський // Шлях освіти. - 1999. – № 1. – С. 37-41.
3. Валевский А.Л. Основания биографики / А.Л.Валевський. - К. : Наук, думка, 1993. - С. 3
4. Таран Л. Провідні тенденції світової історіографії в ХХ ст. та проблеми кризи сучасної української історичної науки / Л.Таран // Укр. істор. журн. – 1999. – № 1. - С. 85-91.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>